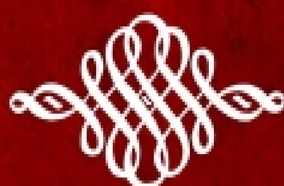
İTİKADİ

KAVRAMLARLA İLGİLİ SORULAR VE CEVAPLARI

Hazırlayan:

Ebu Selman Abdulhakim

MUVAHHİD YAYINLARI

İTİKADİ KAVRAMLARLA
İLGİLİ SORULAR VE CEVAPLARI

Hazırlayan:

Abdulhakîm Hanif

MUVAHHİD YAYINLARI

 www.almuwahhid.com

İçindekiler

Aşağıdaki soru-cevap şeklindeki risale Şeyhu'l-İslam Muhammed bin Abdi'l-Vehhab Rahmetullahi Aleyh'in Tevhidle ve Tevhidin temel kavramlarıyla alakalı risalelerinden çıkartılmıştır. O risalelerin bir özeti mahiyetindedir. Az da olsa bazı eklemeler yapılmıştır. Faydalı olacağına inanıyoruz. Gayret bizden tevfik Allah'tandır.

Abdulhakim Hanif

Tevhid

SORU 1:

A- Tevhid nedir?

CEVAP:

Tevhid; Allah'ı zatında, fiillerinde, sıfat ve isimlerinde birlemek, bütün ibadetleri yalnızca O'na yapmaktır. Başka bir tanımı ise Allah'ı ulûhiyetinde, rububiyetinde, isim ve sıfatlarında birlemek; tek ilah ve rabb olarak O'nu tanımak, O'ndan başkasına ibadet etmemektir.

B- Allah'ı birleyen tevhid ehline ne denir?

CEVAP: Muvahhid denir.

SORU 2:

A- İnsanın yaratılış gayesi nedir? Allah insanları ve cinleri ne için yaratmıştır?

CEVAP: Allah *Celle Celaluhu* insanları ve cinleri yalnız kendisine ibadet etsinler diye yaratmış ve kendisine hiçbir şeyi ortak koşmamalarını emretmiştir. Yani insanın yaratılış gayesi tevhiddir.

B- Bunun delili nedir?

CEVAP: Şu ayeti kerimedir:

﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْاِنْسَ اِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

"Ben cinleri ve insanları, ancak bana ibadet etsinler diye yarattım."[1]

---

[1] ez-Zariyat 51/56

SORU 3:

A- Rasullerin gönderiliş gayesi nedir?

CEVAP: Rasullerin gönderiliş gayesi de aynı şekilde tevhide davet etmektir.

B- Bunun delili nedir?

CEVAP:

Şu ayeti kerimedir:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِى كُلِّ اُمَّةٍ رَسُولاً اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَۚ﴾

"Andolsun ki biz her kavme: "Allah'a ibadet edin ve Tağuttan sakının!" diye (emretmeleri için) **bir rasul gönderdik."**[2]

SORU 4: Tevhid kaç çeşittir. Tevhidin çeşitlerini sayınız.

CEVAP: Tevhid üç çeşittir: Rububiyyet Tevhidi, Uluhiyyet Tevhidi, İsim ve Sıfat Tevhidi

SORU 5: Rububiyyet Tevhidi nedir?

CEVAP 5: Yüce Allah'ın rabb olması, yaratması, yetiştirmesi ve imkân vermesi bakımından tekliğidir. Tevhidin bu türü, Allah'ı fiillerinde birlemektir. Yegâne yaratıcı, rızık verici olarak Allahı kabul etmektir.

SORU 6: Müslüman olmak için Rububiyyet Tevhidi yani Yegâne yaratıcı, rızık verici olarak Allah'ı kabul etmek yeterli midir? Delilleriyle açıklayınız.

CEVAP 6: Hayır değildir... Çünkü Rasulullah (sallalahu aleyhi ve sellem) dönemindeki müşrikler tevhidin bu türünü

---

[2] en-Nahl 16/36

kabul ediyorlar, bunu inkâra kalkışmıyorlardı. Fakat tevhidin bu çeşidini kabul etmeleri, onların İslam'a girmeleri için yeterli değildi. Müslüman olabilmek için öncelikle ulûhiyet tevhidini ve tevhidin diğer çeşitlerini kabul etmek gerekir. İşte bu yüzden Rasulullah (sallalahu aleyhi ve sellem), döneminin müşrikleriyle savaşmış, onların canlarını ve mallarını helal kabul etmiştir.

SORU 7: Müşriklerin yaratıcı olarak Allah'ı kabul ettiklerinin delili nedir?

CEVAP 7: Şu ayeti kerimedir:

﴿قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَٓاءِ وَالْاَرْضِ اَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ وَالْاَبْصَارَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدَبِّرُ الْاَمْرَۜ فَسَيَقُولُونَ اللّٰهُۚ فَقُلْ اَفَلَا تَتَّقُونَ﴾

“De ki: "Size gökten ve yerden rızık veren kimdir? Ya da kulak ve gözlere sahip bulunan kimdir? Ölüden diriyi çıkaran ve diriden ölüyü çıkaran, her türlü işi düzene koyan kimdir? "Allah'tır" diyecekler. "Öyle ise (ona karşı gelmekten) **sakınmaz mısınız?” de.”**[3]

SORU 8: Ulûhiyet tevhidi ne demektir?

CEVAP 8: Bu, kulların yaptıkları dua, adak adama, kurban kesme, ümit etme, korkma, tevekkül etme, yönelme, rağbet etme, çekinme gibi fiillerde (yani ibadetlerde) yüce Allah'ı birlemeleri anlamındaki tevhiddir (Allah'ı ibadete layık yegâne ilah olarak tanırken, ibadette başkasını asla ona ortak koşmamak ve yalnız O'na kulluk etmektir).

SORU 9: İsim ve Sıfat Tevhidi ne demektir?

CEVAP 9: Allah'ı zatında, isim ve sıfatlarında bir olarak

---

[3] Yunus 10/31

tanımaktır. O'na has olan isim ve sıfatları başkasına vermemektir

Şirk

SORU 10: Şirk nedir?

CEVAP 10: Şirk tevhidin zıttıdır. Allah'a ulûhiyetinde, rububiyetinde, isim ve sıfatlarında ortak koşmaktır. Allah'la beraber başka bir şeye ibadet etmektir. Allah'ın haricinde ikinci bir ilah ve rab edinmektir.

SORU 11: Allah'a ortak koşan kişiye ne isim verilir?

CEVAP 11: Şirk koşan kişiye "müşrik" denilir.

SORU 12: Şirkin kaç çeşidi vardır, bunlardan hangisi İslam'dan çıkmaya sebeb olur?

CEVAP 12: Şirk üç türlüdür: Büyük şirk, Küçük şirk, Gizli şirk. Büyük şirk insanı İslam Dini'nden çıkarır.

SORU 13: Büyük şirkin belli başlı çeşitleri hangileridir?

CEVAP 13: Büyük şirkin en yaygın olan dört çeşidi vardır: Duada şirk, Niyet, irade ve gayede şirk, İtaatte şirk ve de Sevgide şirk.

SORU 14: Şirk işleyen kimsenin ahiretteki cezası nedir. Delilleriyle açıklayınız?

CEVAP 14: Bunları işleyen kimse tevbe etmediği müddetçe Allah tarafından bağışlanmayacak ve de ebedi cehennemde kalacaktır.

Bunun delili şu ayet-i kerimelerdir:

﴿اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ اَنْ يُشْرَكَ بِه۪ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذٰلِكَ لِمَنْ يَشَٓاءُۜ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدْ
ضَلَّ ضَلَالًا بَع۪يدًا﴾

“Allah kendisine şirk koşulmasını asla bağışlamaz; bundan başkasını dilediği kimse için bağışlar. Kim Allah'a ortak koşarsa büsbütün sapıtmıştır.”[4]

﴿اِنَّهُ مَنْ يُشْــرِكْ بِاللّٰهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللّٰهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوٰيهُ النَّارُۜ وَمَا لِلظَّالِم۪ينَ مِنْ اَنْصَارٍ﴾

"Kim Allah'a şirk koşarsa muhakkak ki, Allah ona cenneti haram eder, varacağı yer ateştir. Zulmedenlerin yardımcıları yoktur.”[5]

SORU 15: İtaatte şirk nasıl olur, delilleriyle açıklayınız.

CEVAP 15: Aynı Yahudi ve Hristiyanların yaptığı gibi her kim Allah'ın haramlarını helal, helal kıldıklarını da haram ilan eden birisine itaat ederse onu ilah ve rabb edinmiş olur. Bunun delili şu ayeti kerimedir:

﴿اِتَّخَذُٓوا اَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ اَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللّٰهِ وَالْمَس۪يحَ ابْنَ مَرْيَمَۚ وَمَٓا اُمِرُٓوا اِلَّا لِيَعْبُدُٓوا اِلٰهًا وَاحِدًاۚ لَٓا اِلٰهَ اِلَّا هُوَۜ سُبْحَانَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾

"(Yahudiler) **Allah'ı bırakıp bilginlerini** (hahamlarını; Hıristiyanlar da) **rahiplerini ve Meryemoğlu Mesihi** (İsa'yı) **rabler edindiler. Oysa tek ilahtan başkasına ibadet etmemekle emrolunmuşlardı. O'ndan başka ibadete layık ilah yoktur. O, bunların ortak koştukları şeylerden münezzehtir."**[6]

Rasulullah *Sallalahu Aleyhi ve Sellem* **"Allah'ı bırakıp da bilginlerini, rahiplerini rabler edindiler."** [7] Ayetini oku-

---

[4] en-Nisa 4/116
[5] el-Ma'ide 5/72
[6] et-Tevbe 9/31
[7] et-Tevbe 9/31

yordu. Adiyy bin Hatem Rasulullah'a: "Onlar, onlara ibadet etmiyorlar ki" dedi. Rasulullah *Sallalahu Aleyhi ve Sellem* şöyle buyurdu:

“Bunlar Allah'ın helal kıldığını haram ve haram kıldığını da helal kılıyorlar, onlar da bunlara tabi oluyorlardı. İşte bu, onların onlara ibadetidir.”

SORU 16: Sevgi şirkini delilleriyle açıklayınız.

CEVAP 16: Allahu Teâla şöyle buyuruyor:

﴿وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللّٰهِ اَنْدَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللّٰهِۜ وَالَّذٖينَ اٰمَنُوا اَشَدُّ حُبًّا لِلّٰهِ﴾

"İnsanlardan bazıları Allah'tan başka varlıkları O'na denk tutarlar, onları Allah'ı sevdikleri gibi severler. Müminler ise en çok Allah'ı severler."[8]

El-Bakara 165. ayette de anlatıldığı gibi bir kimse Allah'ın dışındaki bazı varlıkları Allahu Teâla ile aynı derecede veya Allah'tan daha fazla severse onu Allah'a denk koşmuş olur. Hâlbuki en çok Allah'ı sevmek gerekir.

---

[8] el-Bakara 2/165

Küfür

SORU 17: İman ve küfür nedir, açıklayınız.

CEVAP 17: İman; Allah'a ve Rasulune bağlanıp teslim olmak, inanmak ve de onlardan gelen her şeyi şeksiz şüphesiz kabul etmektir.

Küfür ise imanın zıttıdır. Allah ve Rasulune teslim olmamak, inanmamak ve de onların haber verdiği şeyleri inkâr etmek, yalanlamaktır. Başka bir ifadeyle Allah ve Rasulunu yalanlamak, onların verdiği hükümler hususunda şüphe etmek, Allah'ın dininden yüz çevirmek, Allahın hükümlerine karşı kibirlenmek, onları alaya almaktır.

SORU 18: Küfür kaç kısma ayrılır. İslamdan çıkaran gerçek küfür hangisidir?

CEVAP 18: Küfür iki çeşittir:

Büyük Küfür: (Küfr'ül ekber) İslam Dini'nden çıkaran küfürdür.

Küçük Küfür: (Küfr'ül asgar) İslam Dini'nden çıkarmayan küfürdür.

SORU 19: Büyük küfür kaç kısımdır. Açıklayınız?

CEVAP 19: Beş kısımdır.

1- **Yalanlama** (İnkâr) **küfrü** (Küfr-üt tekzib)
2- **Büyüklenme küfrü:** (Küfr'ül istikbar) Doğru olduğuna inanmakla birlikte büyüklenerek yüz çevirmektir.
3- **Şüphe küfrü:** (Küfr'üş şekk) Buna, zanna dayalı küfür de denir.
4- **Yüz çevirme küfrü:** (Küfr'ül i'rad)
5- **Nifak küfrü:** (Küfr'ün nifak)

SORU 20: İman eden kişiye ne denir?

CEVAP 20: Mü'min denir.

SORU 21: İslam'a giren, Allah'a teslim olan kişiye ne denir?

CEVAP 21: Müslim (müslüman) denir.

SORU 22: Küfür işleyen kişiye ne isim verilir?

CEVAP 22: Kâfir.

SORU 23: Önceden müslüman iken daha sonra dinden çıkan kişiye ne denir?

CEVAP 23: Mürted denir.

SORU 24: Daha önce müslümanken İslam Dini'nden çıkıp kâfir olmaya ne isim verilir?

CEVAP 24: İrtidad (etmek) denir. Mesela falan kişi irtidad etti yani daha önce müslümanken kâfir oldu, denir.

Nifak

SORU 25: Nifak ne demektir?

CEVAP 25: Münafıklık yani ikiyüzlülük, olduğundan başka görünmektir.

SORU 26: Nifak kaç çeşittir, nifak çeşitlerinden hangisi İslam'dan çıkartır?

CEVAP 26: Nifak iki çeşittir. İtikadi nifak ve Ameli nifak. İtikadi nifak kişiyi dinden çıkartır.

SORU 27: Nifak içinde olan kişilere ne denilir?

CEVAP 27: Münafık denilir.

SORU 28: İtikadi nifak ne demektir. Bu tarz hakiki münafıkların ahiretteki cezası ne olacaktır?

CEVAP 28: İtikadi nifak: Kalben inanmadığı halde müslüman gibi görünmektir. Böyleleri cehennemin en alt tabakasında bulunacaktır. Allahu Teâla şöyle buyuruyor:

﴿ اِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِى الدَّرْكِ الْاَسْفَلِ مِنَ النَّارِۚ وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًاۙ ﴾

“Doğrusu münafıklar, cehennem ateşinin en aşağı tabakasındadırlar. Onlar için hiçbir yardımcı bulamazsın.”[9]

[9] en-Nisa 4/145

Tağut

SORU 29: Yüce Allah'ın Âdemoğluna ilk farz kıldığı ve bütün rasullerin ortak daveti olan mesele nedir? Delilleriyle açıklayınız.

CEVAP 29: İnsanın yapması gereken birinci farz tağutu inkâr edip, Allah'a iman etmekdir. Bütün peygamberler insanları buna davet etmiştir. Allah (celle celaluhu) şöyle buyuruyor:

﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِى كُلِّ اُمَّةٍ رَسُولًا اَنِ اعْبُدُوا اللّٰهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَۚ﴾

"Andolsun ki biz her kavme: "Allah'a ibadet edin ve Tağuttan sakının!" diye (emretmeleri için) **bir rasul gönderdik."**[10]

SORU 30: Tağut nasıl reddedilir. Delilleriyle açıklayınız?

CEVAP 30: Tağutu inkâr etmek şöyle olmalıdır:

Allah'tan başkasına ibadet etmenin batıl olduğunu bilip buna inanmalı, bu inançla Allah'tan başka ibadet edilenleri terketmeli, onlara buğz etmeli, böyle yapanları tekfir etmeli ve onlara karşı düşmanlık beslemelidir.

Allah'a imana gelince o da şöyle olmalıdır:

İbadet edilecek yegâne mabudun O olduğuna iman etmeli, O'ndan başkalarını reddetmeli, ibadetin hangi çeşidi olursa olsun, tümünü sadece Allah için halisane olarak yerine getirip, O'nun dışında ilah olarak kabul edilenleri reddetmelidir. İhlas ehlini sevmeli, onları dost edinmeli, aynı zamanda şirk ehline

[10] en-Nahl 16/36

karşı buğz ve düşmanlık beslemelidir. İşte İbrahim *Aleyhisselâm*'ın getirdiği din budur.

Kim bundan uzak durur, buna sırt çevirirse, o kendini aşağılamış olur.

Bunun delili şu ayet-i kerimedir:

﴿قَدْ كَانَتْ لَكُمْ اُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فٖى اِبْرٰهٖيمَ وَالَّذٖينَ مَعَهُۚ اِذْ قَالُوا لِقَوْمِهِمْ اِنَّا بُرَءٰٓؤُا مِنْكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللّٰهِۘ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَٓاءُ اَبَدًا حَتّٰى تُؤْمِنُوا بِاللّٰهِ وَحْدَهُ﴾

"İbrahim ve onunla beraber olanlarda, sizin için güzel bir örnek vardır. Onlar kavimlerine demişlerdi ki: "Biz sizden ve sizin Allah'tan başka taptıklarınızdan uzağız. Sizi reddettik. Bir tek Allah'a inanmanıza kadar, sizinle bizim aramızda sürekli bir düşmanlık ve öfke belirmiştir."[11]

SORU 31: Tağut ne demektir?

CEVAP 31: Tağut: Genel anlamda, Allah'tan başka ibadet edilen ve kendisine ibadet edilmesine rıza gösteren her varlığa verilen genel isimdir. Bu bir mabud veya uyulan, peşinden gidilen biri olabileceği gibi Allah ve Rasulu'ne muhalif olarak itaat edilen bir varlık da olabilir. İşte bütün bunların hepsi tağuttur.

SORU 32: Reddedilmesi gereken tağutların en yaygın olanları hangileridir?

CEVAP 32: Tağutlar sayı bakımından oldukça çoktur. Ancak bunlardan beş tanesi önemli yer tutar.

1- İnsanları Allah'tan başkalarına ibadete çağıran şeytan.
2- Allah'ın hükümlerini değiştiren zalim idareciler.

---

[11] el-Mümtahine 60/4

3- Allah'ın indirdiklerinden başka hükümlerle hükmedenler.
4- Allah'ın dışında Gaybı bildiğini iddia eden (falcı, sihirbaz, medyum vb) kişiler.
5- Allah'ın dışında kendisine ibadet edilen ve buna rıza gösteren.

SORU 33: Bu tağutları Allah'ın emrettiği şekilde reddetmeyen kişinin durumu ne olur?

CEVAP 33: Bu kimse müşriktir, kâfirdir. Zira bir kimse tağutu reddetmediği müddetçe Allah'a iman etmiş sayılmaz. Çünkü yüce Allah, bu hususta kitabında şöyle buyurmaktadır:

﴿لَٓا اِكْرَاهَ فِى الدّٖينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّۚ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللّٰهِ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقٰى لَا انْفِصَامَ لَهَاۜ وَاللّٰهُ سَمٖيعٌ عَلٖيمٌ﴾

"Dinde zorlama yoktur. Artık doğrulukla eğrilik birbirinden ayrılmıştır. O halde kim tâğutu reddedip Allah'a inanırsa, kopmayan sağlam kulpa yapışmıştır. Allah işitir ve bilir."[12]

Ayette geçen Urvetu'l-Vuska (sağlam kulp): Allah'tan başka ibadete layık hiçbir ilah olmadığına şehadette bulunmak, yani tevhid ve İslam'dır. Kim bu şekilde yapmazsa yani tağutu reddetmezse İslam kulpuna sarılmış olmaz yani müslüman olamaz.

SORU 34: "La ilahe illallah" kelime-i tevhidini manasını verip kısaca açıklayınız. Bu sözü söyleyen kişi neyi reddetmiş neyi kabul etmiş olur?

CEVAP 34: **"La ilahe illallah"** kelimesi **"Allahtan başka ibadete layık ilah yoktur"** manasına gelir. Bu kelime hem reddi, hem de isbatı içermektedir. Bu itibarla:

---

[12] el-Bakara 2/256

"La ilahe" Allah'tan başka ibadet edilenleri (tağutları) reddetmek;

İllallah ise, her türlü ibadeti, eşi, dengi, benzeri ve ortağı bulunmayan, bir olan Allah (celle celaluhu)'ya yapmaktır.

Üç Esas

SORU 35: Allah'ın sadece kendisine yapılmasını emrettiği ve başkasına yapılması şirk olan ibadet çeşitleri nelerdir? En az 5 tanesini sayınız.

CEVAP 35: İslam (teslim olmak), iman (kesin bir inançla inanmak) ve ihsan (Allah'ı görüyormuşçasına ibadet etmek) gibi ibadetlerdir. Öyle ise dua, havf (korku), reca (ümit etmek), tevekkül etmek, rağbet (isteyerek yönelmek), rahbet (çekinerek korkmak), huşu (itaat ederek sakınmak), haşyet (bilerek korkmak), inabe (yönelmek), istiane (yardım dilemek), istiaze (sığınmak), istiğase (imdat dilemek), kurban kesmek, adak adamak, hep ibadet çeşitlerindendir. Bunlar gibi Allah'ın emrettiği bütün ibadetler yalnızca Allah için yapılır.

SORU 36: İnsanın bilmekle yükümlü olduğu ve öldükten sonra kabirde sorulacağı üç esas nedir?

CEVAP 36: Kulun Rabbini, dinini ve peygamberi Muhammed *Sallallahu Aleyhi ve Sellem*'i bilmesidir.